

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — 8 kor. | Negyed évre — — — 2 kor.
Fél évre — — — 4 „ | Egyes szám ára — — — 16 fill.
Nyilttér soronként 30 fillér.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.

Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzüldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Csak papiroson

léteznek hatóságilag megállapított árak. Unos-untalan halljuk itt is, ott is, hogy ennek meg annak az ára jóval túlhaladja a hatóságilag megállapított árat. Iónösen az élelmiszerek árusítá-lál követnek el oly törvényellenes visszaéléseket, amelyek valósággal gúnyt űznek a fogyasztó közönségből s a hatóságból, amely nagy bölcsen fixirozta ugyan az egyes cikkekért kérhető árakat, de nem gondoskodik arról, hogy szigorú ellenőrzésével megakadályozza a fogyasztó közönség megszarolását.

Ma a buza hatóságilag megállapított áru vékánként 12 K, de azért 18—20 koronájával adják-veszik. Mindenféle élelmicikkel így vagyunk s ha okát kérjük ennek, senki sem tudja megmondani.

Miért nem lehet hatóságilag megállapított árakon vásárolni, miért kell megadni a kért összeget az áruért, arra igazán sokan kíváncsiak lehetnek. Legtöbbször igen egyszerűen azzal indokolják meg, hogy háború van. Elvitathatatlan, hogy a háborúnak óriási befolyása volt s van az árak alakulá-

sára, de azt, hogy a hatóságilag igazán elég magas árakon felül jóval többet kelljen fizetni egyes cikkekért, semmikép sem irhatjuk a háború rovására.

A termelők előnyös helyzete ma kapzsvá tette őket s a szegény fogyasztó kényszerhelyzetében leggyakrabban maga szegődik büntársává a drágítóknak. Megtörtént a szászvárosi piacon, hogy egy 5—6 kilós élő báránykát, bár 20 K-át kértek érte, mégis megvettek. Termelő és fogyasztó ilyen formán karöltve haladnak a drágítás hatványozásában.

A hatóságok dolga, hogy ezen drágítók ellen a legszigorubb rendszabályhoz nyuljon. A falusi nép, amelynek terményeit s egyéb élelmickeit ma jól megfizetik, duskál a pénzben s így — mint már említettük — gyakran otthon várja be vevőit: a városi fogyasztókat. Az ilyen esetekben a legszigorubb büntetés alkalmazandó.

Nemcsak nálunk, de majdnem mindenütt, általános a panasz a drágaság ellen, de azt mégsem volna szabad túrni, hogy a fogyasztó közönség kiuzsoráztassék.

Felhívjuk a rendőrhatóságok figyelmét a drágítókra, akik raffinált fur-

fanggal igyekeznek kijátszani a hatóságok intézkedéseit s nem riadnak vissza semmitől sem, hogy maguknak a tisztos polgári haszon felül busás jövedelmet biztosítsanak. Hisszük és reméljük, hogy városunk vezetősége mindent elfog követni a hatósági árak betartására nézve, de viszont elvárjuk a fogyasztó közönségtől, hogy a magasabb árak megadásával ne csak ne szegődjék a termelők büntársává, hanem minden egyes visszaélési esetben tegyen jelentést a rendőrségen, ahol minden bizonnyal szigorú büntetést fognak mérni a lelketlen árusítóra. Elrettentő példát kell szolgáltatni s akkor megfog szünni a fogyasztóknak lelketlen kiuzsorázása.

A falvakban pedig az előljáróságok dobszóval hirdessék ki, hogy az, aki a hatósági árnál többet kér és fogad el áruért, szigorú büntetésben részesül.

A rendőrség pedig éberebben ügyeljen az élelmiszerek piacain megjelenő árusítókra, termelőkre s akkor megfog szünni az örökös panasz és sóhaj, amely annyi sok esetben jogosan tört ki a fogyasztók seregéből.

ifj. Sz. K.

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Köd száll közénk.

Kifénylő szökeséged küzd a köddel
És vágyam is csatázik érte egyre:
De álmatag szerelmünk elmulóban,
Köd száll közénk, szememre és szemedre.

Ha volna út, melyen tovább mehetnénk!
Ha lenne álm, mely tovább szövődne!
Ha lenne sóhajunk, mely elcsigázva
Az ajkainkra egyszer visszajönné!

Köd száll közénk, szememre és szemedre:
Imbolygó árnya néma szenvedésnek.
És minden új, remélt találkozásról
Elfáradt vágyaink is... ó... lelésnek.

p. l.

A szászvárosi Leányegyesület a vak katonákért.

A szászvárosi Ifjúsági Leányegyesület által: Kovács Gyuláné, Csűrös Pálné, Fábry Alajosné urnók védnöksége alatt április 10-én, a háboruban megvakult katonák segélyalapja javára rendezett műsoros-estély lefolyásáról lapunk egy barátjától alábbi tudósítás érkezett:

Boldog az, aki a jótékonyság oltárára önzet-

lenül tud áldozni, de sokkal boldogabb az, aki másokat is tud a jótékonyság oltárához vezetni. Ezen boldogság pirja sugárzott a szombati estély szereplői és rendezői orcáiról már jóval az előadás kezdete előtt, mert oly nagy és szép közönség jött össze, hogy a Magyar Kaszinó terme alig volt képes befogadni mind és így az anyagi siker immár biztosítva volt, az erkölcsi sikert pedig biztosította a jól összeválogatott műsor és a szereplők kiválósága, akik már több ízben részesítettek minket művészi élvezetben.

Az estélyt a városunkban állomásozó 71-ik számú cs. és kir. gyalogezred zenekara nyitotta meg, mely az estély műsorán háromszor szerepelve, a folytonos újrázásra szebbnél-szebb darabokat adott elő művészi tőkéllyel. A katonazene után mindig a bájos leányok következtek a műsor rendjén, akikről azonban nem tudok és nem merek írni.

Lehet-e nem dicsérni Biró Mariska gyönyörű és művészi előadását, vagy talán ne dicsérjem Vaszilka Mariska remek hangját és énekét, mikor ő városunk csalogánya és a közönség kedvence. Az éljenzés és tapsa csak akkor szünt meg, mikor Schulmeister Micike új énekdarab kíséretét kezdte sok ügyességgel zongorázni.

Mit, irjam, hogy Bágyoni Rózsika tud szavalni?, mikor szavallatával elragadott Szászvárosból és lelkünk ott esatangolt a Kárpátokban és látni véltük elvonulni „Messze... messze... a sötét fellegeken át... száz-ezrivel a meghalt néma katonát“.

Bár a közönség zugó tapssal hálálta meg a szép előadást és látni kívánta a szerzőt, Gradinár Aurélt, akit az előadó, a közönség tapsa és éljene között bemutatott, én még mindig merengtem, egyszerre megjelenik mint egy fehér virág, vagy maga a szép viruló tavasz egy fehérruhás nő, megszólal a zongora, megszólal a hegedű és mintha égből szólna, angyalok zenéjét hallom: H. Vieuxtemps: „Souvenir“ du Bosphore“ előadását. Óriási tapsorkánban kérde szomszédom, hogy kiaz a fehérruhás hölgy. Ekkor látom, nem látomány, valóság volt: Deák Iduska kíséri Kazatsay Imrét. Mindketten művésziiesen játszottak.

Önök kíváncsiak, hogy milyen volt Gönczy Irénke „A modern leányokban“? Modern, eleven — és Barcsi Erzsike? bájos, kedves.

Nagy hatást keltett Vaszilka Mariska és Richter Malvin precíz előadott duettje.

Meg kell itt említeni, hogy a „Prólogo“ P. Biró Benedek, róm. kath. lelkész, szerzetes írta, előadása után méltan lehetett kér-

Használjunk hadisegély-postabélyeget!

A szászvárosi róm. kath. hitközség közgyűlése.

A helybeli róm. kath. polgártársaink népes hitközségi közgyűlést tartottak április hó 11-én d. u., melyben új egyházigazgatókat és egyház és iskolaszéki tanácsstagokat választottak.

Egyházigazgató egyhangú lelkesedés mellett Fábry Alajos főmérnök lett, kinek közéleti tevékenysége mindnyájunk előtt ismeretes. Tanácsstagok lettek: Antony Sándor, Baksay Endre, Sebestyén Árpád, Breicha Emil, Ridély Róbert, Makkay József, Erős Sándor, Jasinszky Dezső, Strunk Péter, Gyóni István, Riebel Albert, Vakán Mihály. Póttagok pedig: Ferenczy János, Hánn Dénes, Rekk György, Pozdina Urbán. — A közgyűlés szeretettel emlékezett meg az elhunyt gondnokáról, Németh Jánosról, valamint jegyzőkönyvileg köszönte meg Baksay Endre rendőrkapitány urnak az egyháznak küldött hadi emlékeket, a cár gyertyatartóit.

Legújabb táviratok.

Berlin, április 16. A nagy főhadiszállás a nyugati hadszíntérről jelenti: Ostende-Neport előtt tegnap tüzéségi harcban néhány ellenes torpedónaszád vett részt, melyeknek tüzelését csakhamar elhallgattuk. Szt.-Eloi Deli szélén robbantás után két házat elfoglaltunk. Lorettó magaslat déli lejtőjén ma éjjel óta ismét harc folyik. Maas és Mosa között csak tüzerharcok voltak. A franciák mind nagyobb mértékben alkalmaznak fojtó gázokat fejlesztő bombákat és robbantó gyalogsági lövedékeket. A tisztánlátásnak kedvező derült időben, a repülők ismét élénk tevékenységet fejtettek ki. Az ellenséges repülők állásaink mögött levő helységekre bombákat dobtak. Freiburgot is ismét bombázták, több polgári egyén, különösen sok gyermek halt meg és sebesült meg. Keleti hadszíntér: Keleten a helyzet változatlan. Kalvarjainál folyt kisebb ütközetekben az utóbbi napokban csapataink 1040 oroszot elfogtak és 7 géppuskát is zsákmányoltunk.

Berlin, április 16. A Wolf ügynökség jelenti: Április 11-én este egy tengerész léghajó támadást intézett a Themse torkolata ellen és 5 bombát dobtak, a léghajó sértetlenül visszatért.

Budapest, ápr. 16. Hivatalos. Lengyelországban egy orosz támadást Blogu mellett Piotrkowtól keletre visszautasítottunk. A Nida alsó folyásánál tüzéségünk tüzelésével felgyújtott egy orosz löszraktárt, az oroszok nagy veszteségek mellett menekülésszerűen hagytak el több lövészárkokat, amelyek ütegeink leghatásosabb tüzelésének voltak kitéve. A kárpáti arcvonalon csak az erdős Kárpátok területén voltak itt-ott karcok. Az előrenyomuló orosz gyalogságot mint mindig, jelentékeny veszteségeik mellett visszautasítottuk. 450 oroszot elfogtunk. A Strigy völgyében folyt részleges harcok további 268 fogolyt eredményeztek. Höfer, altábornagy.

NAPI HIREK.**Változatos élet!**

Hej! kinn a harctéren, ott van csak jó élet,
Aki mindezt látta, az sokat mesélhet.
Reggeltől-napestig szaladni vagy ülni,
Még a halottnak sincs ideje kihülni.
Ezek mind oly dolgok, amitől nem félek,
Mert hát ez valóban változatos élet!

Fütyülnek a golyók, búgnak a schrapnellek,
Jön, süvit a gránát, kaphatod a fejed;
Most meg kiabálni; Előre! Rohamra!
Csak mindig előre! Ne vigyázz magadra.
Ezek mind oly dolgok, amitől nem félek,
Mert hát ez valóban változatos élet!

Napestig nem nyugszol, mivel előre méysz...
Éjjel meg figyelhetsz, hisz az ellenség néz.
Hosszu, fényes sávok tűnnek fel óránként,
Te meg tüzzel felelsz a legjobb válaszként.
Ezek mind oly dolgok, amitől nem félek,
Mert hát ez valóban változatos élet.

Ha meg megsebesülsz, itten nem nagy baj ez,
Hisz megsebesülni, minálunk már rendes.
Vissza visznek szépen a kötőhelyre;
És a karod, lábod tíz perc alatt rendbe...
Ezek mind oly dolgok, amitől nem félek,
Mert hát ez valóban változatos élet!

De hogyha Iduska Te jutsz az eszembe,
Olykor mindig-mindig könny gyül a szemembe.

Ha többé nem látnalak, halálom ez nekem,
Mert tudd meg, mostanig csak éretted éltem.
Ime ez az egy, amitől én félek,
Itt már nem segít a változatos élet!
1914. Szávapartja. *Egy harcós.*

Levél — a hadbúl.

Jó öreg cimborám, ird meg a lapodban,
Hogy vitézségemért kitüntetését kaptam.
Fehér-piros szalag, ezüst érem rajta
Nem tulságosan nagy, olyan kisebb fajta.
Hét korona ötven jár vele havonta
Amig a Jehova elszólit siromba.
Elhiheted pajtás megszenvedtem érte,
Bár bős fenevadként nem fürödtem vérbe',
De tettem valamit, ami veszéllyel járt
S amit nem akárki tehetne meg mindjárt
A lelki bátorság mutatása akkor
Nagy rázkórással járt. Nem tudom, hogy mikor
Heverem ki a bajt, mit akkor szereztem
Csak azt tudom, hogy már attól, ahol kezdtem
Nagyon messze járok... Alakom felényi...
Erőm s idegeim érzik, hogy átélni
Ilyen kis kalandot egyszer is igen sok
S csak becsület dolga, hogy mégis itt vagyok
Hidd el, ha nem nézném vitézi voltomat
Már rég otthon tudnál, mint házi ápolat.

1915. ápr. 8. Szeretettel ölel régi cimborád
Dr. Thury Zsiga, tart. őrmester,
a II. oszt. ezüst vitézségi érem tulajdonosa.

— **Személyi hir.** Dr. Farkas Pál, kerületünk népszerű országgyűlési képviselője, a képviselőház ülésén leendő részvétel céljából a harctérről, ahová mint tartalékos tüzerhadnagy vonult be, szabadságot tartott s jelenleg otthon, Budapesten időzik.

— **Kitüntetett hős.** Dr. Thury Zsigmond volt szászvárosi, most halasi gymn. tanár, lapunk munkatársa, aki a híres 44-ik gy. ezredben mint tartalékos őrmester küzd az oroszok ellen, bátor magatartásáért a napokban a II. osztályu ezüst vitézségi éremmel lett kitüntetve. Szívvel gratulálunk a derék ifjunak, aki — úgy látszik — nemcsak a pennát, hanem a kardot is ügyesen forgatja. A magyar katonát soha el nem hagyó s jellemző humorával tudatta ezt egy táborilevelezőlapon lapunk szerkesztőjével. A levelet lapunk más helyén közöljük.

dezní, mi volt szebb, az előadás-e vagy a szöveg, amely így szól:

„Bimbóhasadáskor, virágnyláskor megszálta lelkünket az áldozatos szeretet ihlete. A haza élőhalottjainak, megvakult vitézeinek lábaihoz letesszük azt, ami a legkedvesebb nekünk: szívünket, szeretetünket. Széplőtlen színek mosolyognak ránk most tavasszal mindenünnen, ahová szemünk tekint, de boldogságunk addig nem lehet teljes míg embertársainkat, testvéreinket szenvedni látjuk. A lét megérhetetlen sötétje, a háboru borzalmai vesznek minket körül, de nekünk vannak csalhatatlan reményeink. A tél után tavasz lesz, a könnyes szemek megszáradnak, a szívek sebei, ha be nem is gyógyulnak, mégis idővel beljebb vonulnak. A hősök sírjain örök idők kegyelete fog majd virágot ápolni s fájdalmainak viharzó tengerén, ha majd a hullámok elsimulnak, újra ragyognak a csillagok.

De ők, a háboru legnagyobb szenvedői akkor is égnek a fájdalomtól, mikor már a feledés fátyla takarta le szomorú emlékeiket. Nekik már nincsenek s nem is lesznek ragyogó csillagaik, ahová bizva tekintsenek. Övék csak a végtelen sötétség birodalma, hová talán csak a hit s a hazaszeretet mécsese szűr gyér világosságot. Nekik nincs több virágnylás, fényes, napsugaras tavasz. Az élet küzdelmes szinpadáról, az élet nagy

országutjáról ők már leléptek s utba nem állanak senkinek. Szó ki nem fejezi szomorú osztályrészüket, csak érző szívünk sejteti meg velünk, hogy bizony nagy dolog az, letörni az élet tavaszán s élve elszakadva lenni mindattól, amihez ifjuságunk álma fűződött. Csak álmaikban látják már, — hogy fájdalmuk mélyebb legyen, — az Isten diszítette magyar föld szépségeit. Szemeikbe nem csillog az édes feleség, menyasszony, jó anya szerető tekintete. S gyermekei két szeméből nem sugárzik a menyország boldogsága. S ami öröm a szemén át szűrődik a szívbe, az mind, mind nem az övék.

Egy nemzetnek, — mely a becsület mezején mindig első volt — lelke szólal meg bennünk, hogy ezek közül koldusbot egynek sem lehet kezében, nekik élni kell a hősiesen kiérdemelt bérből. Mindnyájunk szent kötelessége úgy közelíteni hozzájuk, hogy érző szívükön át érezzék meg, hogy nagy lelkekért érdemes volt megvakulni is. Mi, akik érezzük és tudjuk, hogy mit tettek ők a szent ügyért, melynek áldozatai lettek, szeretettel közeledünk hozzájuk, mert a szeretet erős szárnyakat ad.

És hisszük, hogyha az egyik Marconi állomásról kibocsátott villamos hullám rátalál a másik állomásra: nem lehet az, hogy a mi szívünk szerető emlékezése még ott is a ti szomorú, fénytelen hazátokban rátok ne találjon drága Testvéreink!

S ami ez értetek szóló ünnepély művészi rythmusából hiányzik, pótolja azt a ti s a mi szívünknek szeretetben egybeforró, soha meg szünő dobogása.”

P. Biró Benedek ezenkívül egy ügyes felolvasást is tartott, mellyel könnyekig hatotta meg a nőket.

Műsoron kívül szerepelt V á g ó Géza önkéntes, a Király színház neves tagja, aki népfőlkedői élményeinek előadása után elénekelt a közönséggel együtt a magyar, lengyel és német Himnuszt.

Fellépett még Gredinár Aurél, a „Látomás” szerzője és művészi tőkéllyel elszavalta: Jókai-tól „A lengyel fehér asszonyt.”

Háromnegyed tizenkettőkor a katonazenekar kedves hangjai mellett befejezést nyert az estély, mely Héjas Mariska lelkes Leányegyesületi tag kezdeményezésére jött létre.

Kellemes volt látni, hogy a társadalom minden osztálya, minden rétege képviselve volt és akik hiányoztak csak azért nem voltak ott, mert helyszüke miatt nem kaptak helyet, hogy pedig ezeknek is módjuk legyen e nem-célra áldozni, jónak vélnök, ha a Leányegyesület házaknál való gyűjtés és gyűjtőivek pl. a Szászvárosi Könyvnyomda Rt. könyv- és papirkereskedésében való elhelyezésével folytatná ezen akcióját még 1—2 hétig.

F. A.

— *Mindennel és mindenben takarékoskodjunk, mert nem tudhatjuk, hogy a háború meddig tart s mennyire veszi igénybe meglévő készleteinket!*

— **Baksay Endre** — Kolomea főrendőr-felügyelője. Szászváros város agilis rendőrkapitánya, aki még augusztus 17-én önként jelentkezett a harctérre, mint tartalékos főhadnagy részt vett az oroszok elleni küzdelemben s aki jelenleg mint parancsőr-tiszt az 50-ik hadosztálynál teljesít szolgálatot — amint legújában értesültünk — Kolomea visszafoglalása után Kolomea rendőrfelügyelőjévé neveztetett ki. A derék kapitány ezzel egy újabb tanujelét adta életrealitásának, amelyel városunknak egy újabb dicsőséget szerzett. Hisszük, hogy Kolomeában is csakhamar általánosan kedvelt egyén lesz a mi szeretett rendőrkapitányunk.

— **Előléptetések.** A p. ü. miniszter dr. Dénes Aladár nagyági m. kir. bányamérnököt főmérnökévé nevezte ki. — A pénzügy-miniszter dr. Szörényi Guidó dévai p. ü. fogalmazót, népfőlkelő főhadnagyot a IX. fizetési osztályba pénzügyi segédtitkárrá, Mátrai József dévai pénzügyi számkönyvtárosokat számtisztévé nevezte ki. Ifj. Mátray József jelenleg Szibériában orosz hadifogoly, s így a kinevezés, melyről családja értesítette, kellemesebbé fogják tenni hadifogságát.

— **Kitüntetés.** Öfelsége, nagybarcsai Barcsay Tibor 9. honvédhuszárezredbeli tart. főhadnagynak az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért legfelsőbb dicsérő elismerését nyilvánította.

— **Vessünk be minden talpalatnyi földet!**

— **Hősi halál.** Ajtay Lajos, a vajdahunyadi m. kir. vasgyár hivatalnok, a nagy-szebeni 23-ik honvéd gyalogezred tartalékos hadnagya, a hadiékítményes III-ad osztályú katonai vitézségi érdemkereszt tulajdonosa az északi harctéren 1914. október 16-án délelőtt 10 órakor, az oroszok ellen vívott rettenetes harcokban hősi halált halt. Mint századparancsnok vezette egy erdőn keresztül rohamra a dicső honvédeket, a Podmanasterek-től nyugatra fekvő Oroz és Podbuz közötti magaslatokra, amidőn egy ellenséges gölyő halántékon találta s kioltotta ifju életét. Az alig 29 éves ifju hőst bajtársai a helyszínén temették el s külön sirját egy nyírfa-keresztel jelölték meg. Az elesett hős nevével, aki néhai Herczegh Sándor csernakereszturi földbirtokosnak a leánya, a napokban tudatta az ezred parancsnoksága a szomorú esetet, amely — úgy látszik — csak most nyert teljes beigazolást. Az ezred tisztikara úgy az ő, valamint több tisztársának hősi halálát külön gyászjelentésben tudatta. A hősi halott földi porait — amihelyt lehetséges lesz — a család hazaszállíttatja.

— **A Szászvárosi Magyar Kaszinó közgyűlése.** A helybeli Magyar Kaszinó f. hó 11-én (vasárnap) d. u. saját helyiségében tartotta meg ez évi rendes közgyűlést Dósa Dénes elnökle alatt. A tárgysorozat végzetével megejtetett a tisztújítás, mely szerint elnök Dósa Dénes, alelnök Balogh József, igazgató Fodor Gyula, jegyző Szász Sándor, pénztáros Papp József, gazda Borsos Sándor, könyvtáros Réthy István, ügyész dr. Szöllösy János lett. A választmányba megválasztottak: Baksay Endre, Bocz Soma, Csűrös Pál, Deák Gerő, Fülöp György, Kovács Gyula min. tan., dr. Kristóf György, dr. Radó Izidor, Sebestyén Árpád, Simon Ferenc, ifj. Szántó Károly, Zalányi László.

— **Előléptetés.** A katonai Rendeleti Közlöny legutóbbi száma szerint Meskó Miklós dr., dévai ügyvéd, népfőlkelő hadnagy főhadnaggyá lépett elő. Meskó ügyvéd jelenleg a gródi fogolytáborban teljesít szolgálatot, azelőtt pedig a galíciai harctéren volt.

— **A közigazgatási bizottság** e hó 10-én, szombaton délelőtt rendes ülést tartott Mára László főispán elnökle alatt. Az elnöklő főispán az ülést megnyitva üdvözölte a bizottság új tagját, Benkő András kir. tanfelügyelőt, akit nemrégiben helyeztek Dévára, Csulay Lajos h. alispán a vármegye gabonakészletéről tett jelentést és beszéde általános megnyugvást keltett. A vármegye gabonakészlete az új aratásig feltétlenül kitart és az új aratás kiadós lesz a megyében, mert a földke megművelésére különös gondot fordítanak. Mahler Ignác vm. főmérnök előterjesztése alapján elhatározták, hogy a közmunkák végrehajtására a miniszteriumtól hadifoglyokat kérnek, természetesen kisebb csoportokban, ahogy őket alkalmasan foglalkoztatni lehet. Benkő András kir. tanfelügyelő beköszöntő beszédét éljenzéssel fogadták a régi tagok. A többi szakelőadó jelentése a rendes havi események felsorolására szorítkozott.

— **Egy derék honvéd.** Pap Dániel szászvárosi asztalos iparos polgártársunk aug. 4-ike óta állandóan a harctéren van. Mint tartalékos 23-as honvéd-tizedes rukkolt be s ma mint őrmester vesz részt az oroszok elleni csatákban. Végig csinálta az ezrednek összes harcait s — hála Istennek — ma is minden baj nélkül küzd a dicsőséget arató hadseregben. Szemtanu beszéli, hogy a legnagyobb golyó záporban hősiességével feljebbvalóinak elismerését teljes mértékben kiérdemelte. Halált megvető bizottsággal kötözi szakaszának megsebesült embereit s végtelen odaadással és lelkesedéssel vezeti rohamra a dicső 23-as honvédeket. Jelenleg a kárpáti harcokban küzd az oroszok ellen és onnan küldi üdvözlétét ismerőseinek.

— **Minden épszemű ember adósa a vak katonának.** Vida Gyula ny. p. ü. főbiztos, a vak katonák javára 2 K-át adott át szerkesztőségünknek azzal, hogy azt a Leányegyesületnek adjuk át. Rendelteségi helyére juttattuk.

— **Liszt- és kenyér-utalványok** a városházánál már kaphatók. Minden helyi lakos igényelhet hatóságilag megállapított áron hetenként 1½ kiló kevertlisztet vagy 2 kiló kenyeret. Az utalványokon a szükséges tudnivalók rajta vannak. Most tehát nem állhat be az az eset, hogy még pénzért se lehessen lisztet vagy kenyeret jutni.

— **Küldjünk katonáinknak thermosüvegeket, teát, konyakot, likört, dohányt, csokoládét, caces-t.** — Az adományokat közzönettel fogadja s a hadtáparancsnokhoz juttatja a honvédelmi miniszterium Hadsegélyző Hivatala Budapest, IV., Váci-utca 38.

— **Kofáknak és más áru-közvetítőknek** f. hó április 1-től október 31-ig reggel 8 óra előtt a város területén tilos vásárlásokat eszközölni. A közönség — saját jól felfogott érdekében — jelentse fel az illetőket.

Gravenhorst Gyula szíjgyártó-mester Szászváros, Hegy-utca 5. szám.

Ajánlja a nagyérdemű közönségnek dús felszerelt nagy raktárát lószerszámok, testövek, bocskorszijak és nadrágszujakban, nyergek és mindennemű lovaglási szerszámokban. Ezenkívül minden e szakmába vágó cikkek a lehető leg-

111 :: olcsóbb árakban kaphatók :: 8—
Rendelések és javítások lelkiismeretesen, gyorsan, kifogástalan kivitelben és olcsó árban teljesíttetnek.

— **Katona-bevonulás elhalasztása.** Tudvalevő, hogy az 1895. és 1896. évbeli önkéntesek bevonulása április 15-ére volt megállapítva. Ujabbán kelt rendelettel azonban ezek bevonulása elhalasztott bizonytalan időre. Ennek következtében a közoktatásügyi miniszter sürgönyileg intézkedett, hogy a különböző iskolák kötelekébe tartozó tanuló-önkéntesek bizonyítványai tartassanak vissza újabb intézkedésig. E rendelkezésére alapján az illető tanulóknak tanulmányaikat tovább kell folytatniok s így iskoláikba vissza kellett térniök tekintet nélkül arra, hogy bizonyítványaikat kikapták-e, vagy nem.

— **Magyarok nagyasszonya . . .** segíts minket. Ez a fohász kél minden magyar ajkon most, az 1914—15. évben dúló világháború rettenetes hánytorgatásai közben. És ezt, ezt a régi magyar fohászt örököltette meg Lukácsy Lajos neves szobrász művész egy másfél arasz nagyságu, domborművi plaketen, amely kis helyre művészi elrendezésben állította be két oldalon a fegyvere mellett álló két katonát, a mint a feltűzött szurony markolatán, összekulcsolt kézzel, áhitatosan fordulnak a középen lévő szűz anyához és a kis Jézushoz, — régi magyar hitűik, bátorságunk és honszerelmünk jelképe gyanánt. Az örök magyar dicsőség e remek emlékét most sokszorosítják, hogy olcsón jusson e különben is megindítóan kedves szobadiszhez a közönség. Előjegyzéseket elfogad a szobrászművész: Budapest, I., Várkertbázár.

— **A tej ára.** A helybeli rendőrkapitányság a miniszteri rendelet értelmében a tejet az eddigi szokásban volt árakban állapította meg és így Szászvároson a tehéntej literenként 24 fillérért árusítandó. Aki ezen árnál többet követel vagy vesz, szigoruan megbüntetik. Az elárúsításra kerülő tej hatóságilag tejmérőkkel időnként megvizsgáltatik s amennyiben az vízzel, vagy egyéb anyaggal vegyítve van, elkoboztatik s az illető szigoruan büntetésben részesül.

— **Elfogott cigánybanda.** A szászvárosi városi csendőrs a napokban remek fogást csinált. Ugyanis egy cigánykaravánt fogott el, amelynek egy kocsi, két lovat és sok élelmiszert (sonka, szilvaiz, buza, kukorica) talált, amiket a karaván Biharmegyében lopkodott össze. A kocsit és lovakat a biharmegyei gazda már meg is kapta. A tolvajok illetékes helyre toloncoltattak, ahol méltó büntetésben fognak részesülni.

— **Fölösleges lisztkészletek bejelentése.** Városunk polgármestere hirdetmény útján hívta fel mindazokat, akiknek gabona, avagy lisztkészleteköl fölöslegük van, hogy azt április hó 17-től 20-ig nála annál is inkább jelentsék be, mert a készletek eltitolói két hónapi elzárásra és 600 K pénzbírság lefizetésére lesznek büntetve. Nem kell bejelenteni azt a gabona mennyiséget, amely a háztartás szükségletére augusztus hó 15-ig személyenként és havonként 6 kilogramot számítva egy családnak rendelkezésre áll.

— **A Vörös Félhold jelvényei.** A Vörös Félhold művészi kivitelű jelvényei iránt országszerte nagy érdeklődés mutatkozik. Miután technikailag lehetővé tették egyes érdeklődőnek az általa kivánt példányt postán elküldeni, ennél fogva az Országos Bizottság, mely Budapesten az Országházban székel, kéri vidéki városaink hazafias kerskedőit, hogy megfelelő mennyiségű jelvényt a Bizottság útján beszerezvén, ők vállalkozzanak azok kiszolgáltatására, akik a török-magyar testvériségnek ezt a szíj jelvényt feldőzött postacsomagban bérmentve küld jelvényeket, aki a kért mennyiségnek darabonként 1 korona árát előre beküldi.

— **A hadikölcsön végleges kötvényei.** A hadikölcsönről azok, akik jegyeztek, tudvalevően csak ideiglenes elismervényeket kaptak. A hivatalos lap most közli a pénzügyminiszter rendeletét ezeknek végleges kötvényekkel való kicserélése tárgyában. A kicserélés a szabad darabokra nézve a folyó évi április 1-jétől, a zárolt darabokra nézve április 15-étől kezdődik.

— **A „Cugierana“ kudzsi román pénzügyintézet f. hó 18-án tartja évi rendes közgyűlését.** Az 1914. év üzleti tisztanyerésége 11945 K 74 fillér volt. Az intézet 13 éve áll fent.

— **Uj nyelvrendeletek a nemzetiségi népiskolákban.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a régebbi, Apponyi-féle nyelvrendelettel szemben a múlt évben megengedte, hogy a nem magyar tanítási nyelvű elemi iskolákban a gyermekeket ne csak az I. és II. osztályban, hanem a többi osztályokban is anyanyelvükön tanítsák a hittanra. A hivatalos lap most újabb rendeletet közöl, amelylyel a miniszter megengedi, hogy a hitoktatást a nemzetiségek nyelvén végezzék az ismétlődő iskolákban is. Igaz ugyan, hogy az 1907. évi XXVII. t.-c. 18. §-ának kategórikus rendelkezése szerint a tanítás nyelve az elemi iskolák ismétlődő tanfolyamában a magyar, — de a mai miniszteri rendelet szerint „a vallásosan a többi tárgyak között különleges helyet foglal el és reá a törvény rendelkezése nem alkalmazható.“ Egy másik rendeletben a miniszter megengedi, hogy a nem magyar nyelvű iskolák összes rendtartási nyomtatványai (naplók, kimutatások, törzskönyvek, bizonyítványok stb.) a magyar mellett a nemzetiségek nyelvén is kiállíthatók, s a tanulók utóneve (keresztneve) nemzetiségi nyelven is bejegyezhető az iskolai rendtartási iratokba.

— **Hadi beszédek.** A honvédelmi miniszterium Hadsegélyző Hivatala népszerű füzetekben kiadja azokat a tanulságos és lélekemelő beszédeket, amelyek a háboru óta legkiválóbb államférfiaink, főpapjaink, tudósaink, íróink és politikusaink tartották a nyilvánosság előtt, az országos Hadsegélyző Bizottság felolvasásai sorozatán. A hazafias, igaz magyar szellemtől áthatott beszédek retorikai szempontból is rendkívül becsesek. Gondolatokban gazdag, gyönyörű munka valamennyi; a közönség jól teszi, ha a tízfiliéres füzeteket megvásárolja és összegyűjti. Nagyszerű és maradandó emlékei lesznek e füzetek annak a hazafias föllángolásnak és együttérzésnek, amely a nemzet minden rétegét oly meghatározó módon egyetlen táborba terelte a magyar nemzeti becsület és a magyar nagyság védelmére. Eddig gróf Apponyi Albert, Csernoch János, báró Hazai Samu, gróf Tisza István, gróf Andrássy Gyula, Prohászka Ottokár és Rákosi Jenő hadibeszédei jelentek meg. A füzetek az Általános Beszerzési és Szállítási Rt. útján (Budapest, V. Kádár utca 4.) rendelhetők meg, de kaphatók a dohánytözsdékben is. A befolyó tiszta jövedelmet a háboruban elesett vagy a kapott sebek következtében elhalt katonák özvegyei és árvái javára fordítják.

— **Adakozzunk a „Vörös-Kereszt“ egylet részére.**

— **Nyilvános köszönet és elszámolás az Ifjúsági Leányegyesület f. hó 10-én a vak katonák javára tartott jótékony célú előadásról.** Mindenekelőtt hála köszönetet mondunk mélt. Kovács Gyuláné, nagysg. Fábry Alajosné és Csűrös Pálné urasszonyoknak egyesületünk estélyének kegyes pártfogásáért, továbbá P. Biró Benedek, Kazatsay Imre, Gredinár Aurél és Vágó Géza uraknak, kik szives közreműködésükkel estélyünk sikerét és fényét emelték. Leghálásabb köszönetünket fejezzük ki mélt. Zinnern ezredes urnak, ki estélyünkre a katonazenét teljesen díjtalanul átengedni kegyeskedett. Ugyazintén Andrae József polgármester és Fleischer Mihály mérnök uraknak, kik előzékeny és udvarias támogatásukkal estélyünk technikai részének sikerét biztosították, valamint a Magyar Kaszinó igazgatóságának a terem átengedéséért. Bevételek összesen 697 K 30 fill. Jegyekből 363 K — fill., felülfizetésekkel 334 K 30 fill. Felülfizettek: Fábry Alajosné 50 K, Kovács Gyuláné 30 K, Bodor János, Szent-Ferencrendi-zárda, özv. Bocz Gézáné, Jasinszky Dezső, Loborics Herman, dr. Tóth Sándor, Schelker N. 10—10 K, Egy kapitány 8-50 K, dr. Forberger 8 K, Jánosy Pál 7 K, Andrea József, Bocz Soma, Csűrös Pálné, dr. Szöllősy János, Sárói Szabó Péter, 6—6 K, Bihoy Áronné, Baczó Mózes, Bercsényi Sándor, Dósa Dénes, Putsch Gusztávné, 5—5 K, Dr. Antony Ede, Floreán őrnagy, Fleischer Mihály, Héjas Mariska, Kromek János, Németh Jánosné, N. N., Sandner Emerich 4—4 K, Ábrahám Albert, özv. Bede Dénesné, Bokody K. Kohn Mór, dr. Nagy Sándor, Moga István 3—3 K, Dr. Dózsa Józsefné, özv. Fekete Ferencné, Jánó Béla, Koncz N., Kirchmerné, ifj. Makkay József, Mihalek Alfréd, Nagy Ödön, N. N., N. N., Pap József, Pap János, Strasser Hugó, ifj. Szántó Károly, Zinnern N., özv. Zorich Jánosné, Vida Gyula 2—2. Dr. Fodor E., X. J. 1-50—1-50 K, Dr. Antal Jenő, Biró Mariska, Bugán János, Graef őrmester, Hügel Lajos, Klein Ármin, dr. Kristóf György, Nagy Mihály, N. N., N. N., N. N., Sebestyén Árpád, Surányi Imre, Sas cs. őrmester, Sándor csendőri, Vágó Géza, 1—1 K, Tiricsa N. 60 fill. N. N., 50 fill. N. N., 30 fill. N. N., 10 fillér. Kiadás 36 K 20 fillér. Tiszta jövedelem 661 K 10 fillér. Ifjúsági Leányegyesület.

Hat orosz fogoly Déván.

— Dévai tudósítónktól. —

A múlt héten, pénteken Dévára érkezett sebesültek között, a várakozó közönség nagy meglepetésére, hat sebesült orosz fogoly is

volt: két őrmester és négy közlegény. Alig szállították le őket a vonatról, a kirendelt szanitécek, a közönség átlépve a törvényes rendelkezések szabta határt, csodálkozással vegyes érdeklődéssel állta körül a hat idegen katonát. Beszélni azonban, természetesen, senki sem tudott velük, mert a jelenlevők közül egyik sem birta az orosz nyelvet, viszont a foglyok közül sem tudott egyik sem más nyelven, mint a sajátján. De azért valahogyan mégis csak megértették egymást.

Érdekes, hogy amikor a nyelv felmondja a szolgálatot, mennyire kifejezésre tudja juttatni az emberi érzéseket a szem és a gesztus.

Igy történt ez itt is. A közönség soraiból néhány élelmesebb fiatalember a kezével és a tekintetével igyekezett értekezni az ellenséges katonákkal — és sikeresen. Megértő mosollyal magyarázták, milyen szép a mi országunk és milyen kedvesek benne az emberek. Az egyik, egy 20—22 év körüli szőke fiú pedig kacér szemhunyorítással jelezte egy vöröskeresztes ápolónőnek, hogy forró rokonszenvet érez iránta.

A dévai közönség nagy előszeretettel fogadta az ismeretlen és váratlan jövevényeket és épp úgy, mint a mi drága katonáinkat, őket is ellátta egy kis oszonnával és cigaretákkal. Megható jelenet volt az, amikor az egyik orosz katona könnyes szemekkel vette át a neki nyújtott ajándékot és szinte önfeladt mohósággal csókolta meg az adakozó nő keztyűs kezét. Látszott rajta, hogy nagyon a szívére hatott az a gyöngédség, amelyben részesítették s amelyet talán most ismert meg életében először, mert a saját hazájában bizonyára nem volt része benne.

A megvendégelés után kocsira ültették őket s a többi katonával együtt beszállították a megüresedett Reservespítalba, ahol még a délután folyamán mindnyájan új kötéseket kaptak.

Sebesülésük könnyebb természetű lösebb, amely kivétel nélkül a balkezüket tette használhatatlanná. A legutóbbi hetekben lezajlott kárpáti harcokban váltak harcképtelenné és ott is estek fogságba. Először Kolozsvárra szállították őket, ahonnan pénteken Dévára küldték.

Feltűnő módon gyengék. Meglátszik rajtuk az élelem hiánya és azoknak a szenvedéseknek a nyoma, amelyekben oly pazar módon bővelkedik az orosz hadsereg. Szomorúak, szóvalanok és vértelen ajkuk csak akkor nyílik mosolyra, ha az ember élelmet, vagy cigarettát ad nekik.

Mint ellenséget, gyűlöltem őket, de mint embereket annyira megsajnáltam, hogy csak nagy önuralommal tudtam visszatartani a könnyeimet. Gy. F.

FISCHER és Tszai

faiskolák és szőlőoltványtelepek
Tulajdonosok: ifj. AMBROSI M. és FISCHER L. örökösei.

NAGYENYED

Elveszett egy kicsi, barna foltos, fekete „Fukszl“ névre hallgató (foxterrier-ratler keresztezés) kutya. A megtaláló kéretik, hogy illő jutalom ellenében az alábbi címre juttassa: **Jakobi Dóra** fogtechnikusnő, Piactér 5. sz.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú portland-cementet ajánl olcsó áron a

Portland-Cementgyár, Kugler és Társai

Brassóban. Itt helyben kapható **M. G. Zobel** cégnél.